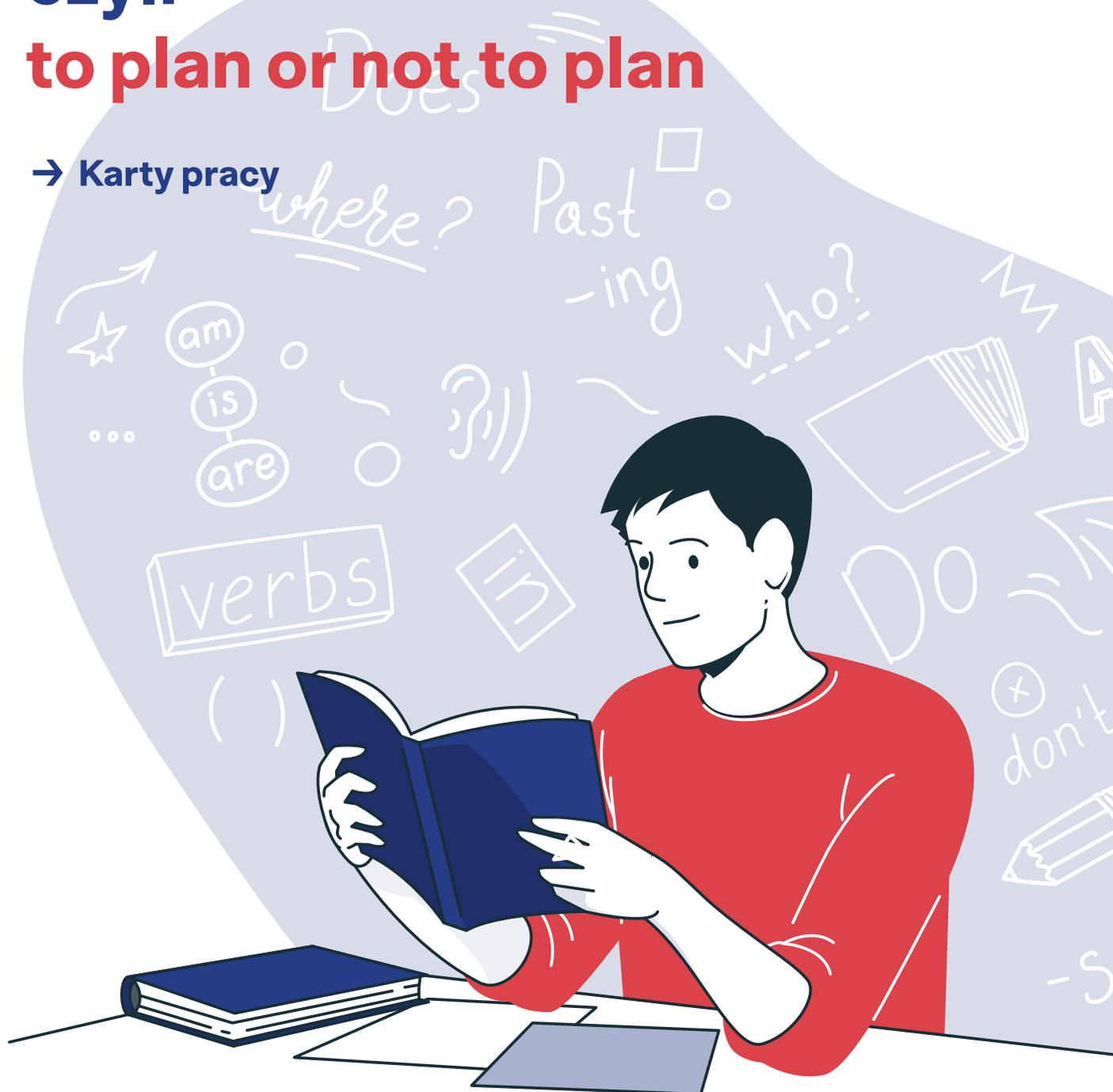

Planowanie lekcji języka angielskiego czyli to plan or not to plan

→ Karty pracy

**Planowanie lekcji
języka angielskiego
czyli
to plan or not to plan**

WYDAWNICTWO
UNIWERSYTETU
ŁÓDZKIEGO

Planowanie lekcji języka angielskiego czyli to plan or not to plan

→ **Karty pracy**

Anna Parr-Modrzejewska, Weronika Szubko-Sitarek – Uniwersytet Łódzki, Wydział Filologiczny
Zakład Translatoryki i Glottodydaktyki, 90-236 Łódź, ul. Pomorska 171/173

RECENZENCI

Jan Majer
Anna Mystkowska-Wiertelak

REDAKTOR INICJUJĄCY

Monika Borowczyk

REDAKCJA

Danuta Bąk

SKŁAD I ŁAMANIE

Munda – Maciej Torz

KOREKTA TECHNICZNA

Leonora Gralka

PROJEKT OKŁADKI

Polkadot Studio Graficzne Aleksandra Woźniak, Hanna Niemierowicz

Zdjęcie wykorzystane na okładce: [Freepik.com/storyset](https://www.freepik.com/storyset)

© Copyright by Authors, Łódź 2023

© Copyright for this edition by Uniwersytet Łódzki, Łódź 2023

Wydane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego

Wydanie I. W.11109.23.0.K

Ark. wyd. 1,6; ark. druk. 13,25

<https://doi.org/10.18778/8331-306-1>

e-ISBN 978-83-8331-306-1

Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego

90-237 Łódź, ul. Matejki 34A

www.wydawnictwo.uni.lodz.pl

e-mail: ksiegarnia@uni.lodz.pl

tel. 42 635 55 77

SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
ROZDZIAŁ 1	
PLANOWANIE LEKCJI, czyli <i>to plan or not to plan</i>	9
ROZDZIAŁ 2	
TEMAT LEKCJI, czyli <i>what is the lesson about?</i>	13
ROZDZIAŁ 3	
CELE LEKCJI, czyli <i>why do I teach this lesson</i>	23
ROZDZIAŁ 4	
METODY I FORMY PRACY, czyli <i>how do I teach this lesson</i>	33
ROZDZIAŁ 5	
KONSPEKT, czyli <i>before you start, plan how to finish</i>	49
ROZDZIAŁ 6	
PRZEWIDYWANE PROBLEMY, czyli <i>prevention is better than cure</i>	71
ROZDZIAŁ 7	
PRACA DOMOWA, czyli <i>practice makes perfect</i>	81
ROZDZIAŁ 8	
REFLEKSYJNY PRAKTYK, czyli <i>teachers never stop learning</i>	97

WSTĘP

Prezentujemy Państwu podręcznik „Planowanie lekcji języka angielskiego, czyli *to plan or not to plan*”. Stanowi on cenne wsparcie zarówno dla wykładowców prowadzących kursy dla przyszłych nauczycieli języka angielskiego, jak i samych studentów, którzy chcą samodzielnie doskonalić swoje umiejętności. Ponadto, jest to doskonałe narzędzie dla praktykujących nauczycieli, pragnących rozwijać swoje umiejętności i poszerzać wiedzę na temat planowania lekcji języka angielskiego.

Podręcznik zawiera praktyczne wskazówki dotyczące projektowania skutecznych i angażujących lekcji, uwzględniających cele nauczania, potrzeby uczniów oraz różnorodność metod i materiałów dydaktycznych. Kolejne rozdziały skupiają się na następujących obszarach: wyznaczaniu celów i formułowaniu tematów lekcji, doborze odpowiednich metod i form pracy, przewidywaniu potencjalnych problemów, które mogą pojawić się w toku lekcji, projektowaniu zadań do pracy domowej oraz budowaniu konspektu. Każdy z tych elementów stanowi kluczowy aspekt procesu planowania, który ma istotne znaczenie dla skuteczności nauczania. Ostatni rozdział podręcznika zawiera specjalne zadania skierowane do przyszłych i już praktykujących nauczycieli, którzy ucząc, chcieliby jednocześnie doskonalić swój warsztat zawodowy.

Publikacja składa się z dwóch odrębnych części. Część pierwsza to zbiór zadań w formie kart pracy, które zostały przygotowane tak, aby umożliwić praktyczne ćwiczenie różnych etapów procesu planowania. Każde zadanie jest logicznie uporządkowane i skonstruowane w taki sposób, aby rozwijać umiejętności nauczycieli w sposób stopniowy i efektywny.

Druga część podręcznika to szczegółowo opracowany poradnik dotyczący planowania lekcji. Dostarcza on gotowych rozwiązań i propozycji, a także inspirowanie do twórczego podejścia do procesu planowania. Znajdują się w nim również modelowe odpowiedzi do zadań z kart pracy z części pierwszej.

Wskazówki i porady zawarte w podręczniku są oparte na solidnych podstawach teoretycznych oraz wynikają z praktycznych obserwacji rzeczywistych sytuacji lekcyjnych. Dzięki podręcznikowi będziecie Państwo w stanie skutecznie planować lekcje, uwzględniając różnorodne cele nauczania, metody aktywizujące ćwiczenia oraz ocenę postępów uczniów. Prezentowane w nim materiały i propozycje są zgodne z najnowszymi osiągnięciami w dziedzinie nauczania języka angielskiego. Należy również podkreślić, że wszystkie przykładowe materiały wykorzystane w podręczniku pochodzą z renomowanego wydawnictwa Macmillan Polska. Dzięki temu możemy mieć pewność, że są aktualne i odzwierciedlają najnowsze tendencje w nauczaniu języka angielskiego.

Podręcznik jest efektem projektu „Modelowe kształcenie przyszłych nauczycieli przedmiotów humanistycznych w Uniwersytecie Łódzkim”. Projekt ten był współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego „Wiedza Edukacja Rozwój” (Nr POWR.03.01.00-IP.08-00-PKN/18). Dzięki temu możemy zagwarantować, że podręcznik ten został opracowany z myślą o najwyższej jakości kształcenia przyszłych nauczycieli języka angielskiego.

Zachęcamy do korzystania z tego podręcznika jako wsparcia w dążeniu do stania się kompetentnym i kreatywnym nauczycielem języka angielskiego. Życzymy owocnej pracy i satysfakcji z osiągniętych rezultatów!

ROZDZIAŁ 1

PLANOWANIE LEKCJI, czyli *to plan or not to plan*

Ten rozdział omawia:

- powody planowania lekcji
- czynniki wpływające na proces planowania lekcji
- strukturę planowania lekcji

Planowanie lekcji jest jak planowanie wyjazdu na wakacje - możesz albo przygotować się dobrze i mieć niesamowite doświadczenie, albo zaniedbać przygotowania i zamiast cieszyć się słońcem, spędzać długie godziny na wyjaśnianiu nieporozumień z obsługą hotelu. Tak jak na wakacjach nie chcesz być zaskoczony brakiem noclegu lub trudnościami z dojazdem, tak samo podczas lekcji wolałbyś, żeby nie zaskoczyły cię pytania uczniów, na które nie znasz odpowiedzi, lub przebieg lekcji był zupełnie inny niż oczekiwałeś.

Planowanie lekcji to jednak nie tylko kwestia uniknięcia nieprzyjemnych niespodzianek. Dobre planowanie wpływa pozytywnie na jakość prowadzonych zajęć i cały proces nauczania. Dzięki starannemu przygotowaniu, nauczyciel ma szansę przemyśleć swoje cele dydaktyczne, dobrać odpowiednie metody i narzędzia, a także zaplanować tempo zajęć. Dzięki temu może lepiej dostosować swoje nauczanie do potrzeb uczniów, a co za tym idzie - zwiększyć skuteczność ich nauki. Opracowanie konkretnego planu zajęć pozwala też nauczycielowi zrobić przegląd posiadanych materiałów dydaktycznych i wybrać najlepsze z nich. To nie tylko przyspieszy proces nauczania, ale także sprawi, że lekcje będą bardziej interesujące dla uczniów. W końcu, dobrze zaplanowana lekcja to lekcja, która angażuje uczniów i pobudza ich ciekawość!

Zastanów się

Zapoznaj się z poniższymi opiniami nauczycieli na temat planowania lekcji i oceń, z którymi się zgadzasz. Pomyśl o wadach i zaletach każdego z tych podejść.

1. Nie zawsze przygotowuję szczegółowy plan, ale zawsze wyznaczam precyzyjny cel.
2. Po prostu realizuję materiał z podręcznika.
3. Na początku lekcji podaję uczniom jej cel/ cele.
4. Na koniec lekcji pytam uczniów, jaki był jej cel/ czego się nauczyli.
5. Pisząc konspekt, kolejne zadania opisuję na karteczkach samoprzylepnych, tak aby móc je łatwo przesunąć i dopasowywać do potrzeb uczniów.
6. Wypisuję tylko przewidywane problemy związane z materiałem językowym i na nich się skupiam.
7. Planowanie zajęć i pisanie konspektów jest istotne tylko w przypadku początkujących nauczycieli, doświadczeni nauczyciele mogą bazować na rutynie.
8. Planowanie nie jest pomocne, nie uwzględnia ono potrzeb uczniów, które mogą pojawić się w toku lekcji. Nie jesteśmy ich przecież w stanie przewidzieć.

Zadanie

Wyobraź sobie, że poproszono Cię o poprowadzenie w zastępstwie lekcji języka angielskiego. Jakie ogólne pytania należy postawić, zanim zaczniesz przygotowywanie się do lekcji? Podane słowa pytające ułóż w odpowiedniej kolejności i opracuj pytania szczegółowe: *co?*; *kiedy?*; *gdzie?*; *jak?*; *kto?*

ROZDZIAŁ 2

TEMAT LEKCJI, czyli *what is the lesson about?*

Ten rozdział omawia:

- funkcje tematu lekcji
- charakterystykę tematów lekcji „dla ucznia”
- charakterystykę tematów lekcji „do dziennika”

Ze względów organizacyjnych każda jednostka lekcyjna ma swój temat. Jest on zapisywany na tablicy (tzw. temat „na tablicę” lub temat „dla ucznia”) oraz wpisywany do dziennika (tzw. temat „do dziennika”).

Zastanów się

Jaką funkcję pełni temat lekcji? Po co jest? Jaki jest cel podawania tematu? Czy temat „do dziennika” różni się od tego „dla ucznia”? Czy ich funkcje są różne?

Podsumowując	
Temat dla ucznia powinien być:	Temat do dziennika powinien być:

Zadanie 1

Zaznacz, które z poniższych tematów są tematami dla ucznia (U), do dziennika (D), a które są zupełnie niewłaściwe (X). Uzasadnij swoje wybory.

1. A monster in my closet – listening comprehension.
2. Doskonalenie umiejętności czytania ze zrozumieniem na przykładzie zadań wielokrotnego wyboru.
3. Gra komunikacyjna utrwalająca zwroty codzienne w zakresie tematów: dom, szkoła, rozrywka.
4. Have you ever been to London?
5. I like pizza with bananas.
6. I read books every day!
7. Powtórzenie form przeszłych czasowników nieregularnych w zadaniach egzaminacyjnych.
8. Present continuous for future arrangements.
9. Present simple vs Present continuous – revision.
10. Revision.
11. There will be no schools in the future.
12. Utrwalanie poznanego słownictwa w formie inscenizacji wizyty u lekarza.
13. We are learning possessive pronouns – zaimki dzierżawcze.
14. „Your phone is on the floor”. Powtórzenie przymków miejsca.
15. Let’s go to the cinema.

Zadanie 2

Połącz w pary tematy „dla ucznia” z tematami „do dziennika”.

Temat „dla ucznia”	Temat „do dziennika”
1. All the legs of a centipede.	A. Dyskusja na temat reguł panujących w szkole; powtórzenie czasowników modalnych <i>must</i> i <i>mustn't</i> .
2. And the Oscar goes to...	B. Nazwy zawodów; konstrukcja <i>have to</i> w twierdzeniach, pytaniach i przeczeniach.
3. Error 404.	C. Opisywanie budowy ciała zwierząt.
4. Have you ever eaten a frog?	D. Opisywanie rutynowych czynności; utrwalanie przysłówków częstotliwości.
5. I always make my bed in the morning.	E. Tworzenie opowiadania z użyciem czasów przeszłych i wyznaczników spójności tekstu.
6. Let's go out tonight.	F. Tworzenie przepisów; powtórzenie kwantyfikatorów.
7. One egg, some milk and flour.	G. Formułowanie, akceptowanie i odrzucanie zaproszeń.
8. Suddenly, she opened her eyes and she saw...	H. Utrwalanie słownictwa związanego z opisem filmów; tworzenie opisów i zgadywanie tytułów filmów.
9. We have to work hard!	I. Ćwiczenie słownictwa związanego z komputerami; rozwiązywanie problemów z użytkowaniem komputera – dialogi.
10. You must wear a uniform.	J. Wymiana doświadczeń związanych z podróżami i jeźdzeniem; ćwiczenie użycia czasu <i>Present Perfect</i> w dialogach.

Zadanie 3

Do poniższych opisów lekcji dopisz tematy „dla ucznia”. Uzasadnij, dlaczego twoje tematy są prawidłowo sformułowane.

Lesson 1

Topic:

Vocabulary: art design, inventions

Grammar: Passive voice: Present and Past Simple

Reading: wonderful inventions: from paper to the computer

Speaking: designing a new invention

Temat do dziennika:

Lesson 2

Topic:

Vocabulary: hobbies and interests

Grammar: like -ing

Reading: after school clubs

Speaking: signing up for a club

Temat do dziennika:

Lesson 3

Topic:

Vocabulary: modern technology

Grammar: future tenses

Reading: cities of the future

Speaking: future predictions

Temat do dziennika:

Lesson 4

Topic:

Vocabulary: personal problems

Grammar: should/shouldn't

Listening: teens support hotline

Speaking: problem solving suggestions

Temat do dziennika:

Lesson 5

Topic:

Vocabulary: daily routine

Grammar: used to

Reading: life in the past was more difficult

Speaking: comparing everyday life in the past and today

Temat do dziennika:

Polecane teksty

Kubarek, M. (2012). *O tematach lekcji języka polskiego z perspektywy nauczyciela i ucznia*. „Z Teorii i Praktyki Dydaktycznej Języka Polskiego”, T. 21, s. 105–114.

ROZDZIAŁ 3

CELE LEKCJI, *czyli why do I teach this lesson*

Ten rozdział omawia:

- funkcje celów lekcji
- charakterystykę celów ogólnych i operacyjnych
- charakterystykę celów ponadprzedmiotowych i wychowawczych

Podsumowując

Cel ogólny przedmiotowy musi być SMART

- S
- M
- A
- R
- T

Zadanie 1

Przeanalizuj poniższe cele ogólne przedmiotowe pod kątem SMART i zdecyduj, które z nich są właściwie sformułowane i których elementów brakuje pozostałym celom.

1. Uczeń poprawnie używa czasownika „have to” w zdaniach twierdzących, pytaniach i przeczeniach. (klasa 7)	
2. Uczeń tworzy zdania o czynnościach wykonywanych w czasie wolnym. (klasa 6)	
3. Uczeń zaprasza kolegów na urodziny i odpowiada na takie zaproszenie. (klasa 4)	
4. Uczeń zadaje pytania i udziela krótkich odpowiedzi w czasie przeszłym. (klasa 5)	
5. Uczeń mówi o tym, jak się czuje i która część ciała go boli. (klasa 3)	
6. Uczeń rozróżnia i używa struktury gramatyczne Present Simple i Present Continuous. (klasa 4)	
7. Uczeń korzysta z przyimków i tworzy zdania w czasie Past Simple. (klasa 4)	
8. Uczniowie układają w parach dialog/scenkę ze sklepu odzieżowego. (klasa 5)	
9. Uczeń rozpoznaje i nazywa kolory oraz części garderoby. Dopasowuje nazwy do ilustracji. Krótko charakteryzuje własny ubiór. (klasa 2)	
10. Uczeń rozmawia o możliwościach i prawdopodobieństwach. (klasa 6)	
11. Uczeń rozumie i tworzy zdania w czasie Present Perfect. (klasa 7)	
12. Uczeń przedstawia swoje ulubione miejsce w formie pisemnej. (klasa 8)	

Zadanie 2

Do opisów lekcji z poprzedniego rozdziału dopisz tylko cele ogólne przedmiotowe.

Lesson 1

Vocabulary: art design, inventions

Grammar: Passive voice: Present and Past Simple

Reading: wonderful inventions: from paper to the computer

Speaking: designing a new invention

Cel ogólny przedmiotowy:

Cele operacyjne:

Cel ogólny ponadprzedmiotowy:

Cel wychowawczy:

Lesson 2

Vocabulary: hobbies and interests

Grammar: like -ing

Reading: after school clubs

Speaking: signing up for a club

Cel ogólny przedmiotowy:

Cele operacyjne:

Cel ogólny ponadprzedmiotowy:

Cel wychowawczy:

Lesson 3

Vocabulary: modern technology

Grammar: future tenses

Reading: cities of the future

Speaking: future predictions

Cel ogólny przedmiotowy:

Cele operacyjne:

Cel ogólny ponadprzedmiotowy:

Cel wychowawczy:

Lesson 4

Vocabulary: personal problems

Grammar: should/shouldn't

Listening: teens support hotline

Speaking: problem solving suggestions

Cel ogólny przedmiotowy:

Cele operacyjne:

Cel ogólny ponadprzedmiotowy:

Cel wychowawczy:

Lesson 5

Vocabulary: daily routine

Grammar: used to

Reading: life in the past was more difficult

Speaking: comparing everyday life in the past and today

Cel ogólny przedmiotowy:

Cele operacyjne:

Cel ogólny ponadprzedmiotowy:

Cel wychowawczy:

Cele operacyjne

Osiągnięcie dość ambitnego celu ogólnego nie jest możliwe bez wyznaczenia mniejszych celów, które pomagają nauczycielowi w dobrym zaplanowaniu poszczególnych zdań realizowanych przez uczniów w trakcie lekcji. Osiąganie celów operacyjnych daje uczniom narzędzia, dzięki którym możliwe będzie osiągnięcie celu ogólnego. Jeśli celem ogólnym przedmiotowym jest na przykład to, żeby uczeń na koniec lekcji potrafił opowiedzieć o tym, co robił w weekend, to musi mieć do tego narzędzia leksykalne i składniowe. Na tej konkretnej lekcji nie nauczy się formułować zdań w czasie przeszłym od zera – wiele zapewne już umie, ale chcąc osiągnąć założony cel, należy to sprawdzić i ewentualnie przypomnieć. W zakresie słownictwa uczeń musi znać nazwy czynności wykonywanych w wolnym czasie i tu, w zależności od poziomu i typu lekcji, może na tej lekcji się tego nauczyć lub już to umieć (i wtedy, podobnie jak w przypadku gramatyki, trzeba sprawdzić, czy pamięta i ewentualnie przypomnieć).

Zadanie 3

Dopasuj do celów ogólnych przedmiotowych najbardziej logicznie pasujące do nich cele operacyjne, a następnie przepisz cele operacyjne, wykorzystując czasowniki sprawcze.

Cel ogólny przedmiotowy	Cel operacyjny
1. Uczeń rozmawia z kolegą na temat tego, co lubi, a czego nie lubi jeść (kl. 3)	A. Uczeń potrafi określić główną myśl tekstu
2. Uczeń pisze list do kolegi, opisujący, jak spędził wakacje (kl. 7)	B. Uczeń zna nazwy podstawowych produktów spożywczych
3. Uczeń przedstawia prognozy dotyczące przyszłości życia na ziemi na podstawie czytanego tekstu (kl. 8)	C. Uczeń tworzy zdania w czasie przeszłym
	D. Uczeń tworzy pytania w czasie Present Simple z operatorem „do”
	E. Uczeń potrafi wynotować najważniejsze informacje z tekstu
	F. Uczeń zna słownictwo związane z elementami geograficznymi terenu
	G. Uczeń tworzy zdania w czasie przyszłym
	H. Uczeń tworzy krótkie odpowiedzi w czasie Present Simple
	I. Uczeń zna nazwy form spędzania wolnego czasu
	J. Uczeń używa czasowników modalnych do wyrażania prawdopodobieństwa
	K. Uczeń potrafi opisać pogodę
	L. Uczeń tworzy zdania i przeczenia w czasie Present Simple z operatorem „do”

Zadanie 4

Do opisów lekcji z zadania 2 dopisz teraz możliwe cele operacyjne.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Inne cele lekcji

Aby opis lekcji był jak najbardziej szeroki, oprócz celu ogólnego przedmiotowego i celów operacyjnych, określa się też niekiedy cele ogólne ponadprzedmiotowe i cele wychowawcze.

Cel ogólny ponadprzedmiotowy

Na lekcji języka angielskiego nie zawsze łatwo jest je określić, ale zawsze, kiedy patrzy się na daną lekcję i widzi wyraźnie, że wychodzi ona poza swój wymiar przedmiotowy, warto to zrobić, żeby mieć pełen obraz użyteczności danej lekcji. Jak już wcześniej wspomniano, lekcja języka obcego różni się od lekcji przedmiotowej tym, że „pożycza” od jakiegoś obszaru przedmiotowego treść i wykorzystuje ją do ćwiczenia nowych lub utrwalania już opanowanych umiejętności językowych. Każda lekcja angielskiego jest zatem również lekcją historii, geografii, biologii, fizyki, a także bardziej zaawansowanych nauk, jak psychologii, socjologii, muzykologii itp. Oznacza to, że uczniowie oprócz poznawania nowego słownictwa i struktur gramatycznych języka obcego, niejako przy okazji zdobywają często elementy wiedzy przedmiotowej. Jest to szczególnie widoczne w najmłodszych klasach, gdzie uczniowie dopiero zaczynają poznawać świat i każda okazja, również lekcja angielskiego, jest dobra do rozwijania ich wiedzy o świecie. Pomocne w sformułowaniu celu ogólnego ponadprzedmiotowego może być zadanie sobie pytania, jaki cel miałyby dana lekcja, gdyby była w całości prowadzona w języku polskim?

Na przykład:

Lekcja języka angielskiego w klasie 3

TOPIC	Animal menu
VOCABULARY	Forest and farm animals' food
GRAMMAR	Wh- questions in present simple
READING	What do animals eat?
CEL OGÓLNY PRZEDMIOTOWY	Uczniowie rozmawiają na temat tego, co jedzą zwierzęta leśne i gospodarskie
CELE OPERACYJNE	Uczniowie zadają pytania Wh- z operatorem w czasie teraźniejszym (<i>What do squirrels eat?</i>) i odpowiadają na takie pytania (<i>Squirrels eat acorns</i>)
CEL OGÓLNY PONAD-PRZEDMIOTOWY:	Uczniowie dowiadują się, co jedzą zwierzęta leśne i gospodarskie

Zadanie 5

Do opisów lekcji z zadania 2 dopisz teraz możliwe cele ogólne ponadprzedmiotowe.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Cel wychowawczy

W przypadku niektórych lekcji można określić jeszcze jeden rodzaj celu – cel wychowawczy. Częściej będzie on łatwy do określenia w przypadku klas młodszych. Cel wychowawczy jest często w klasach 1-3 sygnalizowany w podręczniku, zwykle przy okazji historyjki, w formie morału wynikającego z opowiadania, np. trzeba ze sobą współpracować, warto próbować nowych rzeczy, dobrze jest prosić innych o pomoc, itd. W starszych klasach niekiedy również można łatwo określić cel wychowawczy, na przykład w rozdziałach omawiających nauki cyfrowe nastolatków.

Zastanów się

Dlaczego cel wychowawczy: *Uczeń szanuje pracę swoich rówieśników poprzez zachowanie ciszy w trakcie wykonywania zadań* to nie jest właściwie sformułowany cel dla lekcji języka angielskiego?

Zadanie 6

Do opisów lekcji z zadania 2 dopisz teraz możliwe cele wychowawcze.

Polecane teksty

Węglińska, M. (2009). *Jak przygotować się do lekcji*. Kraków: Impuls (rozd. 10).

ROZDZIAŁ 4

METODY I FORMY PRACY, czyli *how do I teach this lesson*

Ten rozdział omawia:

- wybrane rodzaje metod pracy w klasie szkolnej
- czynniki wpływające na wybór metod pracy
- formy pracy na lekcji
- czynniki wpływające na wybór formy pracy

Metoda nauczania to „celowo i systematycznie stosowany sposób pracy nauczyciela z uczniami, umożliwiający uczniom opanowanie wiedzy wraz z umiejętnościami posługiwania się nią w praktyce, a także rozwijanie zdolności i zainteresowań poznawczych” (Pomykało, 1993: 352)¹. Przez metodę w opisie lekcji języka obcego nie rozumie się historycznych kompleksowych podejść do nauczania, takich jak metoda gramatyczno-tłumaczeniowa czy audiolingwalna, ale konkretne działania dydaktyczne wykonywane na lekcji w zakresie danego zagadnienia. Istnieje wiele typologii metod, a w każdej z nich przykłady konkretnych technik możliwych do wykorzystania na lekcji. Jedną z bardziej popularnych jest podział metod zaproponowany przez Cz. Kupisiewicza na:

- Metody oglądowe
 - Metody słowne
 - Metody praktyczne
- Popularne są również:
- Metody gier dydaktycznych
 - Metody aktywizujące.

Przyjrzyjmy się przykładom tych metod, które mogą być wykorzystywane na lekcjach języka obcego.

METODY OGLĄDOWE – pokaz (w innych typologiach zaliczany wraz z wykładem i prezentacją do metod podających)

Pokaz

METODY SŁOWNE – wykład, opowiadanie, pogadanka, dyskusja, praca z książką

Wykład

Opowiadanie

¹ W. Pomykało (red.) (1993). *Encyklopedia pedagogiczna*. Warszawa: Fundacja „Innowacja”

Pogadanka

Dyskusja

Praca z książką

METODY PRAKTYCZNE – ćwiczebna, uczenie się przez działanie

Metoda ćwiczebna

Uczenie się przez działanie

METODY GIER DYDAKTYCZNYCH – symulacja, metoda sytuacyjna, burza mózgów

Symulacja

--

Metoda sytuacyjna

--

Burza mózgów (giełda pomysłów)

--

METODY AKTYWIZUJĄCE

Burza mózgów

--

Mapa myśli

--

Rozmowa/wywiad

Drama/role-play

Webquest

Nauczanie rówieśnicze (peer teaching)

Metoda stacji dydaktycznych

Inne klasyfikacje metod

Klasyfikacja metod według W. Okonia²:

- METODY ASYMILACJI WIEDZY – pogadanka, dyskusja, praca z książką
- METODY SAMODZIELNEGO DOCHODZENIA DO WIEDZY – metoda sytuacyjna, burza mózgów, mikronauczanie, gry dydaktyczne
- METODY EKSPONUJĄCE – metody impresyjne, metody ekspresyjne
- METODY PRAKTYCZNE – metody ćwiczebne, metody realizacji zadań wytwórczych

Klasyfikacja metod według H. Wichury³:

- METODY PODAJĄCE (INFORMACYJNE) – opis, opowiadanie, wyjaśnienie
- METODY POSZUKUJĄCE (PROBLEMOWE) – pogadanka, dyskusja, metoda problemowa, gry symulacyjne, gry dydaktyczne, giełda pomysłów, gry komputerowe
- METODY EKSPONUJĄCE – metody impresyjne, metody ekspresyjne; metoda inscenizacji
- METODY OPERATYWNE – metoda ćwiczeń, metoda praktycznego działania

Klasyfikacja metod według R. Więckowskiego⁴:

- METODY INFORMACYJNE – wyjaśnianie: ilustrowane, werbalne, narracja: ilustrowana, werbalna, opis: z wykorzystaniem okazów naturalnych, z wykorzystaniem modeli
- METODY HEURYSTYCZNE – metody problemowe, dyskusja, dialog

Zastanów się

Dlaczego istotne jest stosowanie zróżnicowanych metod nauczania?

Od czego zależy wybór metod pracy na lekcji języka angielskiego?

2 W. Okoń (2003). *Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej*. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie „Żak”.

3 H. Wichura (1990). *Metody kształcenia początkowego*, [w:] M. Leonek, T. Wróbel (red.), *Praca nauczyciela i ucznia w klasach 1–3*. Warszawa: WSiP.

4 R. Więckowski (1993). *Pedagogika wczesnoszkolna*. Warszawa: WSiP.

Uwaga

Nie należy mylić preferencji ucznia z faktyczną efektywnością zadania. Nie jest niestety zawsze tak, że ta metoda, którą najbardziej lubi uczeń, jest jednocześnie najefektywniejszym dla niego sposobem zdobywania wiedzy. Uczniowie byliby w większości zadowoleni, gdyby wszystkie lekcje składały się wyłącznie z różnych gier dydaktycznych, najlepiej w formie cyfrowej (np. Kahoot). Nie znaczy to jednak, że ich postępy w nauce byłyby zadowalające.

Podsumowując

Wybór metod pracy na lekcji języka angielskiego zależy między innymi od:

Zadanie 1

Do poniższych zadań dopisz możliwe metody ich realizacji.
Możliwe odpowiedzi:

Task 1

6 In pairs, ask and answer questions with *Who ... about jobs.*

Who has to fix leaks?

Plumbers have to fix leaks.

Źródło: „Brainy 6” (2019: 8).

Metoda:

Task 2

Grammar presentation

1 1.07 Listen and read the email. Does *have to* mean obligation (*nakaz*) or possibility (*możliwość*)?

Hil

A bit of good news – my sister Mia’s got a new job. She’s a cashier. She **has to** give change to customers but she **doesn’t have to** do any maths. She **has to** be polite to customers and she **has to** wear a uniform too. I’m happy I **don’t have to** work 😊 but I **have to** go to school! 😞

Next time you’re in the supermarket say hello to Mia!

Will

Źródło: „Brainy 6”. (2019: 8).

Metoda:

Task 3

G Grammar app

have to: questions and short answers

Do we have to count the dolphins?
Does he have to count the dolphins?

Yes, we do. / No, we don't.
Yes, he does. / No, he doesn't.

have to: wh-questions

When do we have to count the dolphins?

At 12 o'clock

>>> Grammar summary on page 19

Źródło: „Brainy 6” (2019: 11).

Metoda:

Task 4

4 In your notebook, complete the sentences with the correct forms of the words in brackets.

- 1 My brother (not have to, wear) a uniform at his school.
- 2 My sister (have to, study) for the exams.
- 3 Plumbers (not have to, fix) cars.
- 4 Cashiers (have to, give) change to customers.
- 5 I (not have to, take) the rubbish out.
- 6 We (not have to, walk) the dog.

Źródło: „Brainy 6” (2019: 15).

Metoda:

Task 5

Źródło: „Bugs Team 1” (2017: 20-21).

Metoda:

Uwaga

Instrukcja do zadania w podręczniku (a w formie jeszcze bardziej rozbudowanej opis ćwiczenia w książce dla nauczyciela) często narzucają metodę realizacji danego zadania. Nauczyciel nie jest jednak niewolnikiem podręcznika i ma prawo wykorzystać materiał edukacyjny w taki sposób, jaki wydaje mu się najlepszy dla danej klasy w danym momencie. To, że instrukcja danego zadania (np. 4 powyżej) wskazuje jasno na wykorzystanie konkretnej metody (np. ćwiczebnej), nie znaczy, że nauczyciel musi dokładnie tak to zadanie wykonać (może np. zdecydować się w tym przypadku na rozmowę i założyć, że uczniowie w parach będą uzupełniać zdania, ale następnie będą decydować, czy dane zdanie jest prawdziwe, czy fałszywe dla nich i uzasadniać swoje odpowiedzi).

Zadanie 2

Do poniższych instrukcji do zadań dopisz po trzy różne metody ich realizacji. Opisz przebieg realizacji zadania z zastosowaniem każdej z nich.

Task 1
Name all the pieces of furniture you can remember from unit 5.
Metoda 1:
Przebieg realizacji:
Metoda 2:
Przebieg realizacji:
Metoda 3:
Przebieg realizacji:

Task 2

Choose a perfect job for your friend.

Metoda 1:

Przebieg realizacji:

Metoda 2:

Przebieg realizacji:

Metoda 3:

Przebieg realizacji:

Task 3
What are your school rules?
Metoda 1:
Przebieg realizacji:
Metoda 2:
Przebieg realizacji:
Metoda 3:
Przebieg realizacji:

Formy pracy w klasie szkolnej

Ze względu na uczestników procesu edukacyjnego w klasie szkolnej, formy pracy można podzielić na różne rodzaje.

NOTATKA

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Podsumowując
Podział technik pracy w klasie szkolnej:

Zastanów się

Do jakich zadań najbardziej odpowiednia będzie:

- technika frontalna,
- praca indywidualna
- praca w parach
- praca w grupach

Technika frontalna.

.....

.....

.....

.....

Praca indywidualna.

.....

.....

.....

.....

Praca w parach.

.....

.....

.....

.....

Praca w grupach.

.....

.....

.....

.....

Uwaga

Sam typ zadania nie przesądza o formie pracy. Testy i kartkówki są zazwyczaj pisane w formie pracy indywidualnej, ale nic nie stoi na przeszkodzie, żeby co jakiś czas zrobić taki sprawdzian w parach, a nawet w grupach. Wprowadzanie nowego zagadnienia gramatycznego, zamiast w formie lockstep, może niekiedy być przeprowadzone w formie grupowego webquestu.

Zadanie 3

Jakie wady i zalety ma każda z poniższych form pracy na lekcji języka angielskiego?
Przykładowe odpowiedzi:

Praca z całą klasą – frontalna (lockstep)	
Plusy	Minusy
Praca z całą klasą – mingle	
Plusy	Minusy
Praca w grupach	
Plusy	Minusy
Praca w parach	
Plusy	Minusy

Praca indywidualna	
Plusy	Minusy
Techniki mieszane – kula śniegowa	
Plusy	Minusy
Techniki mieszane – koła koncentryczne	
Plusy	Minusy

Polecane teksty

Brudnik, E., Moszyńska, A., Owczarska, B. (2003). *Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie*. Kielce: Jedność.

Dzierzgowska, I. (2005). *Jak uczyć metodami aktywnymi*. Warszawa: Fraszka Edukacyjna.

Węglińska, M. (2009). *Jak przygotować się do lekcji*. Kraków: Impuls (rozdz. 11 i 12).

ROZDZIAŁ 5

KONSPEKT, czyli *before you start, plan how to finish*

Ten rozdział omawia:

- pojęcia powszechnie kojarzone z planowaniem lekcji
- zalety planowania oraz ryzyka związane z brakiem planowania
- wiele aspektów, o których nauczyciel musi pamiętać, planując lekcję oraz co zawrzeć w formalnym planie lekcji

Zadanie 2

Oto wybrane kategorie, które pojawiają się w konspekcie. Jeśli regularnie pracujesz z jedną klasą, część informacji w konspektach nie zmieni się znacząco z lekcji na lekcję; inne natomiast będą ulegać zmianie. Przydziel poniższe kategorie do odpowiednich rubryk w tabeli. Czy umiesz wymienić jeszcze jakieś kategorie?

liczba uczniów treści do powtórzenia poziom zaawansowania grupy cel ogólny
 podręcznik forma interakcji zadanie wprowadzające praca domowa
 pomoce dydaktyczne cele związane z samorozwojem planowany czas zajęć
 przewidywane problemy zadanie dla *fast finishers*

Kategorie, które pozostają bez zmian	Kategorie zmieniające się z lekcji na lekcję

Zadanie 3

Pomyśl o korzyściach, które płyną z planowania – uzupełnij tabelę.

Przed lekcją	
W trakcie lekcji	
Po lekcji	

Zastanów się

Jakie są zalety planowania lekcji i pisania konspektu? Jakie potencjalne zagrożenia dla nauczyciela i uczniów wynikają z nieplanowania lekcji?

KONSPEKT JAKO PLAN DZIAŁANIA

.....

.....

.....

.....

.....

.....

KONSPEKT JAKO PUNKT ODNIESIENIA

.....

.....

.....

.....

.....

.....

KONSPEKT JAKO ELEMENT WIĘKSZEJ CAŁOŚCI

.....

.....

.....

.....

.....

.....

PLANOWANIE JAKO ELEMENT W BUDOWANIU RELACJI Z UCZNIAMI

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 4

Jakie decyzje podjąłbyś w następujących sytuacjach:

- A) Zaplanowana przez Ciebie lekcja przebiegła bardzo sprawnie. Zaplanowane zadania nie były trudne dla uczniów. Do końca lekcji pozostało 15 minut, a ty zrealizowałeś już wszystkie zaplanowane zadania. Co zrobisz?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- B) Jedno z zaplanowanych przez Ciebie zadań zajęło dużo więcej czasu niż zakładałeś. W kolejnym kroku planowałeś prosić uczniów, aby w parach wypisali znane im słowa z kategorii „Ubrania”. Gotowe listy sąsiednie pary miały porównywać między sobą, uzupełniając brakujące na ich listach słowa. Zamierzałeś przeznaczyć na to zadanie 6–7 minut. Co zrobisz?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- C) Podczas lekcji na temat opisywania sytuacji z przeszłości z wykorzystaniem czasu przeszłego prostego i ciągłego, uczniowie mieli omawiać zasady tworzenia czasu Past Continuous oraz jego zastosowanie w opisywaniu wydarzeń, które miały miejsce w przeszłości. W trakcie ćwiczeń wprowadzających kontekst na początku lekcji uczniowie mieli za zadanie tworzyć zdania w czasie Past Simple. Zadanie okazało się bardzo trudne. Zdania zawierały nieprawidłowe formy czasowników, a także nieprawidłowe użycie czasowników nieregularnych.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 5

Poniżej, w trzech kategoriach, przedstawione zostały czynności związane z planowaniem, które przyczyniają się do osiągnięcia zamierzonych celów. Podaj po trzy dodatkowe przykłady.

1. Zarządzanie klasą szkolną:

- sprawdzenie dostępu do internetu

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Materiał językowy:

- upewnić się, że mam pełną wiedzę merytoryczną i pedagogiczną na temat wprowadzanego materiału

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Pomoce dydaktyczne:

- przygotowanie dodatkowych kart pracy

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zastanów się

Co rozumiesz pod pojęciami: refleksyjny praktyk, autodiagnoza, samorozwój?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 7

Wymień przykładowe, oparte na autodiagnozie, cele związane z samorozwojem, które mogłyby znaleźć się w konspekcie początkującego nauczyciela. Jakie cele Ty byś sobie postawił?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 8

Przeczytaj uważnie wskazane strony z podręcznika i zeszytu ćwiczeń i przeanalizuj każdy element poniższego konspektu i oceń jego poprawność. Podaj uzasadnienie swojej oceny. Popraw elementy, które oceniłeś negatywnie.

UNIT 6 lesson 3 I love smoothies!
 Lesson objective: Vocabulary: fruit, vegetables and others

Vocabulary presentation

1 2.40 Posłuchaj nagrania i powtórz wyrazy. Przerysuj tabelę do zeszytu i dopasuj artykuły spożywcze do właściwych kategorii.

meat	vegetable	fruit	other
ham			

Vocabulary practice

2 Które produkty spożywcze z ćwiczenia 1. można policzyć, a których nie? Zapisz odpowiedzi w zeszycie, używając liczby mnogiej tam, gdzie to możliwe.

*We can count pineapples, ...
We can't count ham, ...*

Reading

3 Przeczytaj artykuł o koktajlach. Pracujcie w parach. Powiedzcie, które koktajle chcielibyście wypić, a których nie.

I want to drink ... I don't want to drink ...

Do you like smoothies?

The favourite smoothies in the USA are strawberry smoothies, banana smoothies and blueberry smoothies. You can buy lemon smoothies, but they aren't popular.

On the Internet, you can find recipes for very strange smoothies. Do you want a ham smoothie, a bacon smoothie or a meat smoothie? Or perhaps a fish smoothie or a chicken smoothie?

4 Przerysuj tabelę do zeszytu i uzupełnij ją nazwami koktajli z ćwiczenia 3.

very popular	not popular	strange smoothies

Speaking

5 Wymyśl przepisy na cztery koktajle. Zapisz nazwy składników w zeszycie.

- A healthy smoothie: _____
- An unhealthy smoothie: _____
- A delicious smoothie: _____
- A horrible smoothie: _____

6 Pracujcie w trzy- lub czteroosobowych grupach. Porozmawiajcie o koktajlach z ćwiczenia 5., używając wyrazów z ramki.

healthy ■ unhealthy ■ delicious
horrible ■ nice ■ strange

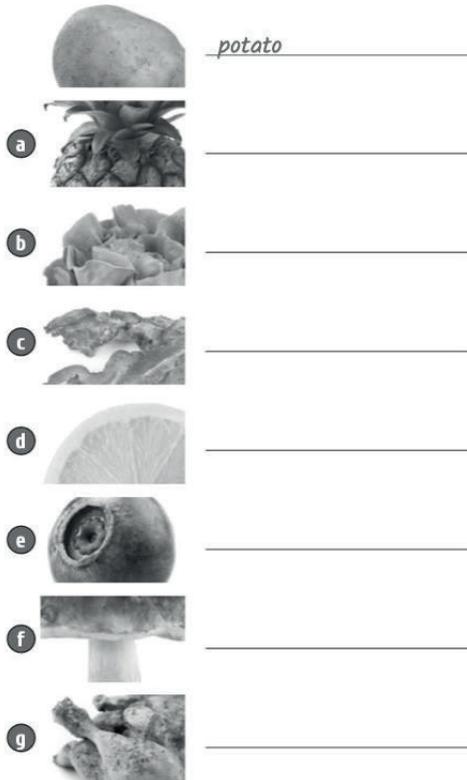
Let's make a lemon, lettuce and pineapple smoothie.

Yes, that's healthy!

Źródło: podręcznik „Brainy 4”, Unit 6, lesson 3, p. 75.

1 ★ Połącz części wyrazów tak, aby powstały nazwy produktów. Podpisz zdjęcia.

po	en
1 pine	room
2 chick	mon
3 blue	apple
4 lett	tato
5 mush	berry
6 ba	uce
7 le	con

2 ★★★ Z każdego zestawu wykreśl jeden niepasujący wyraz.

- fruit: *lemon* / *pineapple* / *rice*
- meat: *grapes* / *bacon* / *ham*
- vegetables: *potato* / *pineapple* / *lettuce*
- fruit: *ham* / *blueberries* / *lemon*
- meat: *bacon* / *sausage* / *potato*
- vegetables: *lettuce* / *chicken* / *mushroom*

60

3 ★★★ 27 Posłuchaj rozmowy i uzupełnij listę zakupów.

4 ★★★ Napisz, jakie składniki powinna mieć zdrowa kanapka, a jakie ma niezdrowa.

This is my healthy sandwich. It's got _____

This is my unhealthy sandwich. It's got _____

KONSPEKT – CZĘŚĆ INFORMACYJNA	
PROWADZĄCY	imię i nazwisko
DATA
KLASA	IV
LICZBA UCZNIÓW	12
PODRECZNIK/ ZOWANY ROZDZIAŁ	Podręcznik „Brainy” klasa 4, Unit 6, lesson 3, p. 75
TYP LEKCJI	Wprowadzająca słownictwo
TEMAT DLA UCZNI	Let's make a smoothie!
TEMAT DO DZIENNIKA	Słownictwo dotyczące produktów spożywczych - wprowadzenie
Materiał językowy: słownictwo, struktury gramatyczne, funkcje językowe, zdania modelowe	
Słownictwo: składniki spożywcze na smoothie (str. 75 w podręczniku) i słowo <i>ingredients</i> oraz przymiotniki określające typ smoothie (healthy, unhealthy, delicious, horrible, nice, strange)	
Struktury gramatyczne: konstrukcja „Let's make a ... smoothie”.	
Zdania modelowe: A: Let's make a ... and ... smoothie. B: Yes/no, that's	
Cele ogólne przedmiotowe	Uczeń formułuje zdania na temat tego, jakie produkty spożywcze znajdują się w smoothie i klasyfikuje rodzaj napoju.
Cele operacyjne (szczegółowe)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uczeń rozpoznaje, kategoryzuje i wymawia poprawnie nazwy produktów spożywczych oraz przymiotniki opisujące koktajl. 2. Uczeń czyta tekst ze zrozumieniem i wyszukuje w nim informacje dotyczące koktajli. 3. Uczeń posługuje się konstrukcją „Let's make a ... smoothie” i formułuje opisy koktajli, korzystając z nowo poznanego słownictwa.
Cele ogólne ponadprzedmiotowe	Uczeń rozpoznaje i opisuje koktajle popularne w Stanach Zjednoczonych.
Cele wychowawcze	Uczeń rozwija umiejętność robienia notatek (colour coding, mapy myśli). Uczeń rozwija kreatywność i umiejętność współpracy z innymi.

Jak sprawdzić, czy cel został osiągnięty? (nacobezu)

Sprawdź osiągnięcie celu przez nadzorowanie przebiegu ostatniego zadania w fazie podsumowującej, podczas którego uczniowie muszą budować zdania z poznany słownictwem i klasyfikować zestawienia składników w napojach.

Metody	Podające (wykład), poszukujące (burza mózgów), praktyczne (praca z książką, dyskusja, ćwiczenia przedmiotowe)
Problemy przewidywane i sposoby ich rozwiązania	Policzalność słowa chicken - w razie wystąpienia problemów nauczyciel wyjaśnia, że słowo jest niepoliczalne, jeśli mówimy o jedzeniu, a kiedy mówimy o zwierzęciu, jest policzalne. Wymowa słów healthy, delicious, horrible - uczniowie razem powtarzają słowa, aby przećwiczyć ich wymowę.

Praca domowa (jak odnosi się do celów lekcji, co utrwala?)

Zadania 1 i 4 ze strony 60 zeszytu ćwiczeń „Brainy”. Praca domowa ma utrwalić słownictwo poznane na lekcji i pozwolić uczniom na użycie go w kontekście opisywania jedzenia.

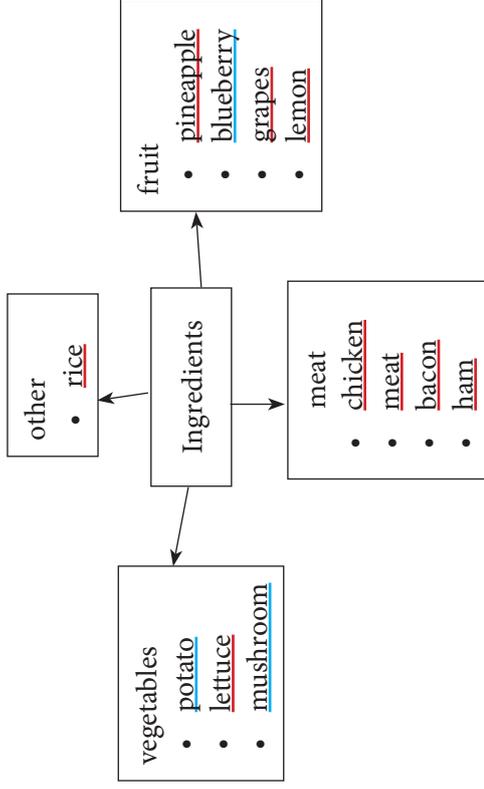
Ćwiczenia dodatkowe

Na tablicy multimedialnej uczniowie rozwiążą krzyżówkę dostępną pod poniższym linkiem. Nauczyciel wybiera osoby, które mają rozwiązać poszczególne przykłady.

Link: <https://learningapps.org/watch?v=pdfczr6g221>

Jak będzie wyglądał zapis treści na tablicy?

Topic: Let's make a smoothie!

Reading p. 75

I want to drink ...

I don't want to drink ...

(zдания w trakcie sprawdzania do wypełnienia)

1. and ... are very popular.
2. ... is not popular.
3.,, and ... are strange.

What type of a smoothie are we making?

healthy, unhealthy, delicious, horrible, nice, strange

+ Positive: healthy, delicious, nice

- Negative: unhealthy, horrible, strange

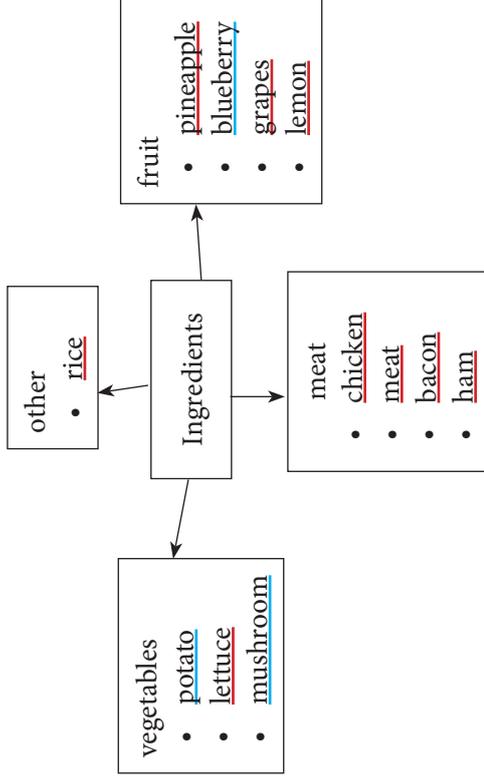
A. Let's make a and smoothie.

B. Yes, that's/ No, that's

Homework: zeszyt ćwiczeń, Exercise 1 and 4, p. 60.

Jak będzie wyglądał zapis treści na tablicy?

Topic: Let's make a smoothie!

Reading p. 75

I want to drink ... (zдания dokonzone przez ucznia)

I don't want to drink ... (zдания dokonzone przez ucznia)

1. Strawberry, banana and blueberry are very popular.
2. Lemon is not popular.
3. Ham, bacon, meat, fish and chicken are strange.

What type of a smoothie are we making?

+ Positive: healthy, delicious, nice

- Negative: unhealthy, horrible, strange

A. Let's make a ... and ... smoothie.

B. Yes/no, that's ...

Homework: zeszyt ćwiczeń, Exercise 1 and 4, p. 60.

KONSPEKT – CZĘŚĆ WYKONAWCZA					
	DZIAŁANIA NAUCZYCIELA	CEL DZIAŁANIA	FORMY PRACY	MATERIAŁY DYDAKTYCZNE	CZAS
Faza wprowadzająca	1 Wprowadzanie kontekstu Nauczyciel wita klasę i zadaje uczniom pytanie „Do you like smoothies?”. Zbiera odpowiedź od kilku uczniów. Nauczyciel zapisuje temat lekcji na tablicy („Let’s make a smoothie!”) i oznajmia, że to właśnie tworzeniem smoothie będziemy się zajmować.	Wprowadzenie do tematu i zainteresowanie ucznia tematem lekcji.	Cała klasa	Tablica	3 min
	2 Budowanie mapy myśli Nauczyciel informuje klasę, że najpierw potrzebne są nam składniki (<i>But first, we need ingredients</i>). Rysuje na tablicy mapę myśli ze słowem <i>Ingredients</i> na środku i rozgałęziającymi się od niego kategoriami: <i>vegetables, fruit, meat, other</i> . Nauczyciel pyta o znalezienie kategorii i w razie potrzeby je wyjaśnia. Następnie klasa zgłasza swoje wstępne propozycje składników do każdej kategorii, a nauczyciel wpisuje je na tablicę.	Poznanie istniejącej już wiedzy uczniów i wprowadzenie terminów: ingredients, vegetables, fruit, meat.	Cała klasa	Tablica	5min
Faza realizacyjna	3 Uzupełnienie mapy myśli Kiedy każdy zdaży przepisać mapę myśli, nauczyciel prosi uczniów o otwarcie podręczników na lekcji 3 z rozdziału 6. Uczniowie słuchają nagrania z ćwiczenia 1, powtarzają wyrazy, a następnie dopisują słówka w powstałą w ich zeszytach mapę myśli, dopasowując je do odpowiednich kategorii. Nauczyciel pyta przypadkowych uczniów, do jakiej kategorii zostały przydzielone słówka.	Wprowadzenie nowego słownictwa - uczniowie poznają, powtarzają, kategoryzują i zapisują nowo poznane słówka.	Cała klasa	Podręcznik/ tablica	6 min
Faza realizacyjna	4 Policzalność i niepoliczalność - colour coding Nauczyciel oznajmia, że aby zrobić smoothie, musimy znać proporcje składników, więc prosi uczniów, by w swoich zeszytach podkreślili policzalne składniki z mapy myśli na niebiesko, a niepoliczalne na czerwono. Kiedy uczniowie skończą, nauczyciel prosi jedną osobę, aby odczytała składniki policzalne i inną o odczytanie niepoliczalnych. *W razie problemów ze słowem <i>chicken</i> nauczyciel wyjaśnia, że jako zwierzę jest policzalny, ale jako jedzenie jest niepoliczalny.	Ustalenie policzalności nowych słówek. Uczniowie utrwalają słownictwo i budują notatki.	Indywidualna	Zeszyt	4 min
Faza realizacyjna	5 Czytanie ze zrozumieniem (skimming) Uczniowie wykonują zadanie 3 z rozdziału 6, lekcji 3. Nauczyciel najpierw prosi, aby uczniowie przeczytali tekst i zwrócili uwagę na różne rodzaje smoothie, które są w nim wymienione. Następnie prosi, aby w parach powieździeli sobie, który koktajl chcieliby wypić, a który nie na podstawie zapisanego na tablicy wzoru (I want to drink I don't want to drink...). W tym czasie nauczyciel monitoruje ich wypowiedzi.	Uczeń czyta tekst ze zrozumieniem i rozmawia o nim z kolegą, używając nowo poznanego słownictwa.	Indywidualna i w parach	Podręcznik	5 min

Faza realizacyjna	6	<p>Czytanie ze zrozumieniem (scanning)</p> <p>Nauczyciel prosi, aby uczniowie przeczytali tekst ponownie, tym razem próbując uzupełnić w zeszytzie luki w następujących zdaniach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • and ... are very popular. • ... is not popular. •, and ... are strange. <p>Nauczyciel prosi wybranych uczniów o odczytanie odpowiedzi. Zapisuje odpowiedzi na tablicy.</p>	Uczeń używa poznanego słownictwa do wypełnienia luk na podstawie przeczytanego tekstu.	Indywidualna	Podręcznik/ zeszyt	5 min
Faza realizacyjna	7	<p>Nauczyciel pyta klasę: „What type of a smoothie are we making?”. Wypisuje na tablicy słowa: <i>healthy, unhealthy, delicious, horrible, nice, strange</i>. Wymawia słowa i prosi klasę o powtórzenie ich na głos. Następnie prosi, żeby uczniowie w zeszytach podzieliли słowa na pozytywne i negatywne. Odpowiedzi są odczytywane przez wybranych uczniów. Nauczyciel wyjaśnia ich znaczenie.</p>	Wprowadzenie przymiotników do opisu smoothie. Uczniowie wymawiają, kategoryzują i zapisują słowa.	Cała klasa	Tablica/zeszyt	4 min
Faza podsumowująca	8	<p>Utrwalanie słownictwa w dialogu</p> <p>Nauczyciel zapisuje przykładowy dialog na tablicy i prosi uczniów o przepisanie go do zeszytu:</p> <p>A. Let's make a ... and ... smoothie.</p> <p>B. Yes/no, that's ...</p> <p>Następnie tworzy różne kombinacje poznanych składników zgodnie ze zdaniem A i wskazuje przypadkowych uczniów, którzy zgodnie ze zdaniem B określają rodzaj smoothie.</p> <p>Nauczyciel prosi, aby uczniowie na podstawie zapisanego w zeszytce dialogu przykładowego porozmawiali o koktajlach. Jeden uczeń tworzy różne kombinacje poznanych składników zgodnie ze zdaniem A, drugi zgodnie ze zdaniem B określa rodzaj smoothie. Po każdym koktajlu zamieniają się rolami. Nauczyciel monitoruje ich pracę i w razie problemów pomaga uczniom.</p>	Utrwalenie wiedzy i sprawdzenie efektów lekcji - uczniowie tworzą krótkie zdania na temat składników smoothie oraz kategoryzują rodzaj koktajlu.	Cała klasa	Tablica	4 min
Faza podsumowująca	9	<p>Nauczyciel zadaje pracę domową (zeszyt ćwiczeń, Exercise 1 and 4, p. 60) i prosi uczniów o zapisanie jej w zeszytach.</p> <p>Odpowiada na ewentualne pytania uczniów.</p>	Uczniowie zapisują pracę domową.	Nauczyciel	Tablica	3 min

ZAŁĄCZNIKI (strony z podręcznika, materiały dodatkowe, zapis nagrań):

- Strona 75 z podręcznika „Brainy 4”
- Strona 60 z zeszytu ćwiczeń „Brainy 4”
- Nagranie 2.40 do zadania 1 ze str. 75 w podręczniku „Brainy 4”

Zadanie 10

Zapoznaj się z poniższym materiałem i przygotuj konspekt zgodny z omawianym powyżej wzorem.

UNIT 6 lesson 2

I was at Camden Market.

Lesson objective: Grammar: past tense: verb be: affirmative and negative

Quick check

2.36 Look at the map from lesson 1 in your notebook. Listen and say the names of the shops.

Grammar presentation

1 2.37 Listen and read. Answer questions 1–2.

- Which shops were busy?
- Which shops weren't busy?

Camden Market

We **were** at Camden Market in London yesterday afternoon. The baker's **was** very busy. The cakes **were** amazing! The toy shop **was** very busy too.
Matt

I **was** in the bookshop for an hour, and then the chemist's. They **weren't** busy – they **were** very quiet.
Jane

The stationer's **wasn't** busy on Tuesday, but all the clothes shops **were** full of people.
Rick and Mike

G Grammar app

Past tense: verb **be**: affirmative

I	was	in the bookshop.
He		
She		
It		

We	were	in the bookshop.
You		
They		
They		

Past tense: verb **be**: negative

I	wasn't	in the bookshop.
He		
She		
It		

We	weren't	in the bookshop.
You		
They		
They		

wasn't = was not weren't = were not

» Grammar summary on page 83

74

Grammar practice

2 Read the text in exercise 1 again. In your notebook, complete the sentences with **was**, **wasn't**, **were** or **weren't**.

- Matt in the baker's.
- He in the chemist's.
- Jane in the newsagent's.
- She in the bookshop.
- Rick and Mike in the clothes shop.
- Rick and Mike in the chemist's.

3 In your notebook, complete the sentences with **was**, **wasn't**, **were** or **weren't**.

- The notebooks in the stationer's ✓ fantastic, but they ✗ cheap.
- The café ✓ very small, but it ✗ expensive.
- The baker's ✓ busy. The bread ✗ very good, but the biscuits ✓ delicious.

4 In your notebook, write sentences, using the words given. Add **was/were**.

- my favourite café / busy. / the food / in the café / not English. / it / international.
 - some of the clothes / fantastic. / they / not cheap.
 - the Polish food stall / great. / the food / very Polish. / the cooks / Polish. / the customers / not Polish.
- 1 *My favourite café was busy.*

Writing

5 You were in a shop yesterday. In your notebook, write a post about it.

I was in ... in ...

Tips

W poście:

- napisz, w jakim sklepie i na jakiej ulicy byłeś/byłaś,
- opisz ten sklep (*busy/not busy*), oraz produkty w nim dostępne (*cheap/not cheap*),
- pamiętaj o użyciu czasu przeszłego.

Źródło: „Brainy 5”, Unit 6, lesson 2, p. 74.

PROWADZĄCY	imię i nazwisko
DATA
KLASA	V
LICZBA UCZNIÓW	14
PODRĘCZNIK/ REALIZOWANY ROZDZIAŁ	Brainy 5, Unit 6, lesson 2
TYP LEKCJI	
TEMAT DLA UCZNIÓW	
TEMAT DLA NAUCZYCIELA	

Materiał językowy: słownictwo, struktury gramatyczne, funkcje językowe, zdania modelowe	
Cele ogólne przedmiotowe	
Cele operacyjne (szczegółowe)	
Cele ogólne ponadprzedmiotowe	
Cele wychowawcze	
Jak sprawdzę, czy cel został osiągnięty? (nacobezu)	
Metody	
Problemy przewidywane i sposoby ich rozwiązania	
Praca domowa (jak odnosi się do celów lekcji, co utrwala?)	
Ćwiczenia dodatkowe	
Jak będzie wyglądał zapis treści na tablicy?	

Polecane teksty

Harmer, J. (2007a). *How to Teach English*. New Edition. Longman (rozdz. 12).

Harmer, J. (2007b). *The Practice of English Language Teaching*. Fourth Edition. Longman (rozdz. 21).

Komorowska, H. (2001). *Metodyka nauczania języków obcych*. Fraszka Edukacyjna: Warszawa.

Łukasik, J. M. (2016). *Poznać siebie i dbać o rozwój w drodze do sukcesu*. Wydawnictwo WAM: Kraków.

Scrivener, J. (2009). *Learning Teaching*. Macmillan (rozdz. 6).

ROZDZIAŁ 6

PRZEWIDYWANE PROBLEMY, czyli *prevention is better than cure*

Ten rozdział omawia:

- obszary, w ramach których mogą w toku lekcji pojawić się problemy
- zalety wyznaczania przewidywanych problemów
- pomysły na zapobieganie problemom związanym z materiałem językowym, materiałami dydaktycznymi i organizacją zajęć

Przewidywanie problemów jest kluczową częścią planowania. W konspekcie lekcji przewidywane problemy (ang. *anticipated problems*) mogą dotyczyć konkretnego materiału językowego, technik pracy w ramach sprawności językowej, materiałów dydaktycznych i/lub kwestii natury pedagogicznej związanych z grupą uczniowską i/lub poszczególnymi uczniami.

Zastanów się

Jak rozumiesz pojęcie „przewidywane problemy” w kontekście lekcji języka angielskiego? Czego te problemy dotyczą? Dlaczego warto pomyśleć o nich przed rozplanowaniem całej lekcji?

Podsumowując
Problemy mogą pojawić się w następujących obszarach:

Zadanie 1

Podaj konkretne przykłady problemów, które mogą pojawić się na lekcji języka angielskiego w każdym z wyżej wymienionych obszarów.

Problem w obszarze	Przykłady
MATERIAŁ JĘZYKOWY	
MATERIAŁY DYDAKTYCZNE	
ORGANIZACJA PRACY	
UCZNIOWIE	

Zadanie 2

Jakie problemy przewidujesz przy wprowadzaniu następujących struktur i jak sobie z nimi poradzisz/ jak będziesz im zapobiegał?

1. *You mustn't stay up late.*

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. *She can sing well.*

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. *Where were you?*

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. *She likes wearing a dress.*

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. It's half past eight.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. I have a lot of housework.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Whose phone is it?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. *She is taller than him.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. *These are your books. They are very interesting.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. *My friend and I are hungry.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Grammar 2

Lesson objective: Past simple and used to

lesson 6 UNIT 1

Grammar hub: Past simple

Past Simple

- + I **watched** a blockbuster last night. It **had** fantastic special effects.
- I **didn't watch** it on the big screen. The director **didn't win** an Oscar.
- ? **Did** the film **have** subtitles? Yes, it **did**. / No, it **didn't**. Where **did** you **watch** it?

» Grammar summary on page 17

- 1 In your notebook, complete the text with the correct Past simple forms of the verbs in brackets. Which ones are irregular?

The history of special effects

In the past, films **didn't have** the digital special effects which we see today. When cinema **started**, computers **didn't exist**. Film-makers started using CGI (computer-generated imagery) in the 1990s. Pixar's *Toy Story* – the first complete CGI film – **came out** in 1995. After that, special effects **continued** to develop with amazing 3-D technology in films like *Avatar*. When Andy Serkis **played** Gollum in *The Lord of the Rings*, he used a technology called 'motion capture'.

- 2 In your notebook, write Past simple questions.

- 1 when / you / last go to the cinema?
- 2 what time / you / get up yesterday?
- 3 when / you / start learning English?
- 4 what time / this class / begin?
- 5 when / you / last use your mobile phone?
- 6 when / the last *Avengers* film / come out?

12

- 3 In pairs, ask and answer questions from exercise 2. Use the past time expressions in the box.

last week / month / year
in July / summer / 2018
on Sunday = at the weekend / 8 o'clock
two days / three weeks / a year ago

When did you go to the cinema?

I went to the cinema three weeks ago.

Grammar hub: used to

- + Films **used to** be silent.
- They **didn't use to** have special effects.
- ? **Did** people **use to** go to the cinema? Yes, they **did**. / No, they **didn't**.

» Grammar summary on page 17

- 4 In your notebook, complete the sentences with the correct form of *used to* and the verbs in brackets.

In the 1920s, ...

- 1 Directors **used to** (not make) films in 3-D. They **used to** (shoot) films in 2-D.
- 2 Actors **used to** (not speak) in the movies. Their words **used to** (appear) as subtitles on the screen.
- 3 Film-makers **used to** (not record) soundtracks. A real orchestra **used to** (play) music in the cinema.
- 4 Cinema audiences **used to** (not buy) crisps or sweets. They **used to** (eat) popcorn.
- 5 People **used to** (not watch) blockbusters. What kind of films **used to** (they / watch)?

- 5 In pairs, ask and answer questions about your life when you were little. Use the correct form of *used to* and the ideas in the box.

watch horror films / cartoons
go to school / kindergarten
go out with (my) friends / family
play video games / with toys

Did you use to watch horror films?

No, I didn't. I used to watch cartoons.

B. Źródło: „Brainy 7”, Unit 1, lesson 6, p. 12.

NOTATKA

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Polecane teksty

- Fisiak, J., Lipińska-Grzegorek, M., Zabrocki, T. (1978). *An Introductory English-Polish Contrastive Grammar*. Warszawa: PWN.
- Scrivener, J. (2012). *Classroom Management Techniques*. Cambridge: CUP.
- Thornbury, S. (2017). *About Language. Tasks for Teachers of English*. Cambridge: CUP.
- Willim, E., Mańczak-Wohlfeld, E. (1997). *A Contrastive Approach to Problems with English*. Warszawa: PWN.

ROZDZIAŁ 7

PRACA DOMOWA, czyli *practice makes perfect*

Ten rozdział omawia:

- postawy wobec zadań domowych
- zalety i wady pracy domowej
- rozmaite role pracy domowej i powody jej zadawania
- funkcje i rodzaje zadań domowych

Zadanie 1

Przeczytaj poniżej wymienione zalety zadawania pracy domowej i oceń, w jakim stopniu się z nimi zgadzasz.

L.p.	Powód	Twoja ocena
1.	Zadania domowe są oczekiwane przez studentów, nauczycieli, rodziców i instytucje.	
2.	Zadania domowe pomagają uczniom utrwalić informacje przekazane w klasie, przez co podnoszą ogólną znajomość języka.	
3.	Zadania domowe rozwijają nawyki samodzielnego uczenia się. Uczą, jak brać odpowiedzialność za swoją rolę w procesie edukacyjnym.	
4.	Zadania domowe przygotowują uczniów do krytycznej selekcji i wykorzystywania źródeł, takich jak słowniki, podręczniki gramatyczne, strony internetowe.	
5.	Zadania domowe przynoszą korzyści w postaci wiedzy faktograficznej, kształtowania samodyscypliny, postaw wobec nauki i umiejętności rozwiązywania problemów.	
6.	Zadania domowe stanowią integralną część uczenia się przez całe życie (<i>life long learning</i>).	
7.	Zadania domowe zapewniają ciągłość między lekcjami. Mogą być używane do konsolidacji pracy w klasie, ale także do przygotowania do kolejnej lekcji.	
8.	Zadania domowe mogą być używane do przeniesienia powtarzających się, mechanicznych i czasochłonnych zadań poza klasę.	
9.	Zadania domowe są mostem między szkołą a domem. Studenci, nauczyciele i rodzice mogą monitorować postępy. Rodzice mogą zostać zaangażowani w proces nauki.	
10.	Zadania domowe mogą być przydatnym narzędziem oceny, pomagają nauczycielom określić, jak dobrze zajęcia zostały zrozumiane przez ich uczniów.	
11.	Zadania domowe uczą zarządzania czasem. Uczą, jak ważne są planowanie, organizacja oraz podejmowanie działań i ustalanie priorytetów.	
12.	Zadania domowe uczą, że czasem trzeba robić rzeczy, nawet jeśli się nie chce.	

Zadanie 2

Podaj zagrożenia, które niesie ze sobą zadawanie źle skonstruowanej pracy domowej z języka angielskiego i zastanów się nad potencjalnymi rozwiązaniami.

A series of horizontal dotted lines providing space for writing the answer.

Zadanie 4

Istnieje kilka kategorii przydatnych i praktycznych zadań domowych. Wyjaśnij i podaj przykłady.

Zadania oparte na podręczniku/ zeszyty ćwiczeń

Zadania przygotowujące do kolejnej lekcji, czyli odwrócona klasa szkolna

Projekty

Zadania rozszerzające wiedzę i sprawności językowe

Zadania wykorzystujące rzeczywiste sytuacje językowe

Zadanie 6

Przeczytaj poniższe stwierdzenia i zaproponuj uzasadnienie.

1. Warto uwzględnić ocenę z pracy domowej jako komponent oceny końcowej – dlaczego?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Może okazać się, że ustalona na początku zasada po prostu w danej klasie nie działa. Zmień ją! Warto podać powody zmiany/ dostosowania – dlaczego?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 7

Wyznacz cele ogólne każdej z poniższych lekcji. Następnie zaplanuj pracę domową do poniższych lekcji. Podaj cele pracy domowej. Uwzględnij różne formaty wymienione w zadaniu 4 w tym rozdziale.

UNIT 1 lesson 2 I don't have to work!

Lesson objective: Grammar: have to: affirmative and negative

Quick check

1.06 Listen and say True or False.

Grammar presentation

1 1.07 Listen and read the email. Does **have to** mean obligation (*nakaz*) or possibility (*możliwość*)?

Hil

A bit of good news – my sister Mia's got a new job. She's a cashier. She **has to** give change to customers but she **doesn't have to** do any maths. She **has to** be polite to customers and she **has to** wear a uniform too. I'm happy I **don't have to** work 😊 but I **have to** go to school! 😞

Next time you're in the supermarket say hello to Mia!

Will

G Grammar app

have to: affirmative, negative

I	have to	work.
He	has to	work.
I	don't	have to work.
He	doesn't	have to work.

» Grammar summary on page 19

2 In your notebook, prepare a **Grammar app** for you and she.

Grammar practice

3 In your notebook, complete the sentences, using the verbs in brackets and the correct form of **have to**. Then say the names of the jobs.

- My mother (not give) change to customers. She (do) experiments.
- My two sisters (not help) people with the law. They (look after) patients.
- My father (not fix) leaks. He (give) instructions to other workers.

8

Listening

4 1.08 Usłyszysz dwukrotnie wypowiedź ucznia. W zadaniach 1–3, na podstawie informacji zawartych w nagraniu, z podanych odpowiedzi wybierz właściwą (A, B albo C). Zapisz odpowiedzi w zeszyście.

- Tom's father has to
 - get a bus every day.
 - get up early.
 - leave the hotel early.
- Tom's father likes
 - the hotel kitchen.
 - the people in the hotel kitchen.
 - the guests at the hotel.
- Tom wants to
 - help his classmates become famous cooks.
 - explain that a cook's job is difficult.
 - talk about some famous chefs.

Writing

5 Choose a new job for somebody in your family. In your notebook, write an email to your friend in England about it.

place	• London Fashion shop, shopping centre	• New London hospital, Trafalgar Square
has to	• put clothes in the shop window • help customers • wear a name badge	• look after patients • give medicine to patients • wear a uniform
doesn't have to	• clean the shop • wear a uniform	• make the beds • wash the windows

Tips

W e-mailu napisz:

- kto ma nową pracę i gdzie pracuje,
- jakie ma obowiązki,
- czego nie musi robić.

Speaking

6 In pairs, ask and answer questions with **Who ... about jobs**.

Who has to fix leaks?

Plumbers have to fix leaks.

1 Look at the web page. What is the web address?

- 1 www.weathertoday.com 2 www.worldweather.com 3 www.weatheronholiday.com

Discover the weather around the world!

When it's summer in the northern hemisphere, it's winter in the southern hemisphere. And when it's autumn in the northern hemisphere, it's spring in the southern hemisphere.

1

In England, it's summer. It's often warm and sunny, but it can be a bit cold at night. People go to the beach, but the sea in England is always cold.

northern hemisphere

2

In the Sahara Desert in Africa, it's summer too. The days are always very hot in the Sahara. It can be 40°C, but at night it can be about 0°C.

4

In Argentina, it's winter. In the southern part of Argentina, it's very cold. It can be freezing and snowy there in winter.

southern hemisphere

5

In Antarctica, it's snowy and freezing! At the South Pole, it can be -12°C in the day, and -80°C at night!

Look

- 20°C = It's twenty degrees (Celsius).
0°C = It's zero degrees (Celsius).
-20°C = It's minus twenty degrees (Celsius).

2

1.14 Listen and read the text in exercise 1. Find any words in the text that you don't understand. Ask your teacher about them.

What does *hemisphere* mean?

3

Find 1–3 in the text in exercise 1. You have five minutes. Write the answers in your notebook.

- 1 three names of countries
- 2 the seasons
- 3 the name of a place that is always very cold

16

Listening

4 **1.15** Listen. Match the speakers with the places. Write the answers in your notebook.

- 1 2 3 4

- a southern Argentina in winter
- b the middle of the tropical rainforest in Brazil
- c the Sahara
- d England in summer

Discover more!

5 Choose a country. Use the Internet to find out about the weather there now and in other seasons. Write about it in your notebook.

Źródło: podręcznik „Brainy 5”, Unit 1, lesson 7, p. 16.

Polecane teksty

Epstein, J.L., Van Voorhis, F.L. (2001). *More than Minutes: Teachers' roles in Designing Homework*. „Educational Psychologist”, 36(3), 181–193.

North, S., Pillay, H. (2002). *Homework: Re-examining the Routine*. „ELT Journal”, 56/2 (April).

Painter, L. (2003). *Homework. Resource Books for Teachers*. Oxford: OUP.

ROZDZIAŁ 8

REFLEKSYJNY PRAKTYK, czyli *teachers never stop learning*

W tym rozdziale znajdziesz przykładowe zadania, które możesz wykorzystać na praktykach lub w swojej codziennej pracy z uczniami.

Zadanie 1 (obserwacja)

Weź udział w obserwacji lekcji innych nauczycieli języka angielskiego. Skoncentruj się na ich technikach nauczania, sposobie prowadzenia lekcji i interakcji z uczniami. Zapisz swoje spostrzeżenia i porównaj je z własnym stylem nauczania. Zastanów się, jakie elementy możesz wziąć za wzór i zastosować w swojej własnej pracy.

Zadanie 2 (analiza lekcji)

Wybierz jedną klasę, z którą będziesz się regularnie spotykał/-a przez całe praktyki. Po każdej przeprowadzonej w tej klasie lekcji zapisz swoje refleksje. Zadaj sobie pytania, takie jak przedstawiono w poniższej tabeli.

DATA
Jakie cele nauczania zostały osiągnięte? (Jeśli inne niż w konspekcie, podaj przyczyny)
Jakie były największe wyzwania podczas lekcji? Jak sobie z nimi poradziłeś/-aś?
Jakie metody i strategie nauczania były skuteczne?
Co byś zmienił/-a, gdybyś mógł/mogła poprowadzić tę lekcję ponownie?*

* Jeśli uczysz dwie (lub więcej) klasy na tym samym poziomie, np. dwie klasy szóste, wykorzystaj wnioski z lekcji prowadzonej jako pierwsza. Wprowadź korekty. Po przeprowadzeniu lekcji ponownie zastanów się, czy wdrożone korekty były skuteczne?

Zadanie 3 (analiza materiałów dydaktycznych)

Wybierz jedną klasę, z którą będziesz się regularnie spotykał/-a przez całe praktyki. Przeanalizuj podręczniki, materiały i pomoce dydaktyczne, które wykorzystujesz na lekcjach języka angielskiego z tą klasą. Czy materiały są odpowiednie dla poziomu i potrzeb uczniów? Czy są one interesujące i angażujące?

Wybierz dowolny rozdział (unit) i po każdej lekcji przeprowadzonej w ramach tego rozdziału odpowiadaj na pytanie: Czy i jak można dostosować lub rozbudować materiały poszczególnych lekcji tego rozdziału? Zaproponuj alternatywne materiały lub ulepszenia, które mogą poprawić proces nauczania i uczenia się.

Zadanie 4 (tematy lekcji)

Zadanie samorozwojowe – zaplanuj, że przez jeden tydzień będziesz formułować tematy lekcji dla ucznia wyłącznie w formie:

- pytań (np. *Where does Kiwi live?* – w przypadku lekcji o krajach anglojęzycznych);
- kontrowersyjnych twierdzeń (np. *I live in a castle. I hate it!* – w przypadku lekcji wprowadzającej nazwy pomieszczeń w domu);
- tajemniczych twierdzeń (np. *Kate can't read her book any more* – w przypadku lekcji ćwiczącej użycie czasownika „can” w znaczeniu ‘móc’ i ‘umieć’);
- zapisu tematu podanego przez uczniów na podstawie wprowadzonego kontekstu.

Zanotuj wszystkie tematy i oceń, czy były one bardziej interesujące dla uczniów, czy zmotywowały ich do uczestnictwa w zajęciach, która forma jest dla ciebie najbardziej naturalna i z której będziesz korzystać częściej.

Zadanie 5 (metody aktywizujące)

Wyszukaj w literaturze (np. *Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie*) pięć innych typów zadań aktywizujących i przeprowadź je w wybranej klasie. Przeprowadź krytyczną analizę tych zadań, oceniając nie tylko ich atrakcyjność dla uczniów i rolę aktywizującą, ale również ich efektywność w osiągnięciu celów, które im przypisałeś.

Zadanie 6 (praca domowa)

Wybierz jedną klasę, z którą będziesz się regularnie spotykać przez całe praktyki. Dokładnie przeanalizuj materiał, który wybrana klasa ma realizować w okresie Twoich praktyk.

- Jakie cele chciałbyś/chciałabyś realizować: utrwalanie, przygotowywanie, praca własna, uczenie się ekstensywne (ang. extensive learning)?
- Jak i kiedy będziesz sprawdzał/-a, czy praca została zrobiona?
- Jak będziesz sprawdzał/-a jakość?
- Jak będziesz oceniał/-a prace domowe?
- W jaki sposób będziesz dawał/-a uczniom informację zwrotną?

Do każdego z konspektów przygotowanych do lekcji dla tej klasy dodaj szczegółową informację o pracy domowej. Po każdej lekcji, pod konspektem zanotuj, ile osób zrobiło pracę domową i jak sprawdzałeś/-aś jej wykonanie. Zapytaj, ile czasu poświęcili w domu na zrobienie zadań. Opisz, czy praca była trudna, łatwa, ciekawa, nudna. Jakie trudności zgłaszali uczniowie? Na koniec praktyk przeanalizuj kolejne lekcje i wyciągnij wnioski. Napisz krótki raport o grupie uczniów, którą uczysz, i odpowiedz na następujące pytania:

1. Czy uczniowie wykonują zadania domowe? Jeśli nie, to dlaczego?
2. Ile czasu zajmuje im wykonanie zadania domowego?
3. Jakie zadanie domowe było dla nich najtrudniejsze?
4. Jakie zadanie domowe było dla nich najbardziej motywujące?
5. Co zmieniłbyś w zaplanowanym na początku praktyk systemie?

Zadanie 7 (praca domowa)

Przygotuj ankietę, w której zapytasz uczniów o ich oczekiwania i preferencje związane z samodzielnym uczeniem się języka i pracą domową. Porównaj swoją ankietę z propozycją w poradniku dla nauczycieli *Homework* (Painter, 2003: 10).

Zadanie 8 (problemy)

Poniższa tabelka może być wykorzystana w toku praktyk w szkole zarówno w fazie obserwacji, jak i prowadzenia zajęć. Po każdej obserwowanej/ prowadzonej lekcji warto opisać wybrane problemy, które się w jej toku pojawiły. Stanowi ona też przydatne narzędzie w codziennej pracy nauczyciela.

Autoocena. Regularnie oceniaj swoje postępy jako nauczyciela języka angielskiego. Zadaj sobie pytania, takie jak: Jakie są moje mocne strony jako nauczyciela? W jakich obszarach mogę się jeszcze rozwijać? Jakie cele chciałbym/chciałabym osiągnąć w przyszłości? Twórz plany rozwoju zawodowego i podejmuj działania mające na celu ciągłe doskonalenie swoich umiejętności.

DATA KLASA / POZIOM PODRĘCZNIK TEMAT	OBSZAR (MATERIAŁ JĘZYKOWY/ MATERIAŁY DYDAKTYCZNE/ ORGANIZACJA PRACY)	OPIS PROBLEMU	WNIOSKI I DZIAŁANIA NA PRZYSZŁOŚĆ

Zadanie 9 (analiza dyskursu)

Jeśli to możliwe, nagraj kilka swoich lekcji, a następnie odsłuchaj nagrania. Analizuj swoje wypowiedzi, sposób prowadzenia lekcji, interakcję z uczniami itp. Zastanów się, jakie elementy możesz poprawić i jakie działania podjąć, aby doskonalić swoje umiejętności nauczycielskie.

Zadanie 10 (moi mentorzy)

Przeanalizuj swoje doświadczenia z różnymi nauczycielami, z którymi miałaś/miałeś okazję pracować. Wybierz jednego nauczyciela, który jest dla Ciebie wzorem do naśladowania. Opisz, jakie cechy, umiejętności i podejście do nauczania sprawiają, że był/jest on/ona Twoją modelową postacią. Wyjaśnij, w jaki sposób wpływa na Twoje podejście do pracy jako nauczyciela języka angielskiego.

Skoncentruj się na konkretnych strategiach, które stosuje Twój modelowy nauczyciel. Przeanalizuj, jakie techniki nauczania, metody, organizacja lekcji czy interakcje z uczniami są przez niego/nią stosowane. Zastanów się, jaki wpływ te strategie wywierają na uczniów i na ich efektywność w nauce języka angielskiego. Czy widzisz wartość w tych strategiach i czy są one zgodne z Twoimi wartościami jako nauczyciela?

Plan działań. Na podstawie swojego doświadczenia z modelem nauczyciela, stwórz plan działań, które podejmiesz, aby stać się bardziej podobnym do swojej modelowej postaci. Zidentyfikuj konkretne cechy, umiejętności czy strategie, które chciałbyś/chciałabyś rozwijać lub wdrażać w swojej pracy nauczyciela języka angielskiego. Określ kroki, jakie podejmiesz, aby osiągnąć te cele, i zastanów się, jak będziesz monitorować swoje postępy.

Zadanie 11 (JA jako NAUCZYCIEL - sylwetka zawodowa)

Na osobnej kartce odpowiedz na pytania z tabeli. Koniecznie wpisz datę. Schowaj notatkę na trzy miesiące. Po tym czasie raz jeszcze odpowiedz na pytania. Porównaj swoje odpowiedzi. Procedurę można powtarzać wielokrotnie.

DATA
Moje mocne strony to (<u>co potrafię, w czym jestem dobry, co w sobie lubię?</u>)
Moje słabe strony to (nad czym chciałbym/-ałabym popracować?)
Jakim chcę być nauczycielem?
Co muszę zrobić, aby takim nauczycielem się stać (wiedza, umiejętności)?
Jak zacząć? Co mogę zrobić już w tym miesiącu/ przed wakacjami/ do końca wakacji/ przed końcem roku?

Anna Parr-Modrzejewska, dr

Adiunkt w Instytucie Anglistyki Uniwersytetu Łódzkiego. Wykładowca przedmiotów specjalności nauczycielskiej i pełnomocnik dziekana do spraw praktyk pedagogicznych na Wydziale Filologicznym. Absolwentka filologii angielskiej, polskiej, pedagogiki wczesnoszkolnej, opieki i terapii pedagogicznej. Trenerka dydaktyczna, autorka podręczników szkolnych, egzaminatorka maturalna.

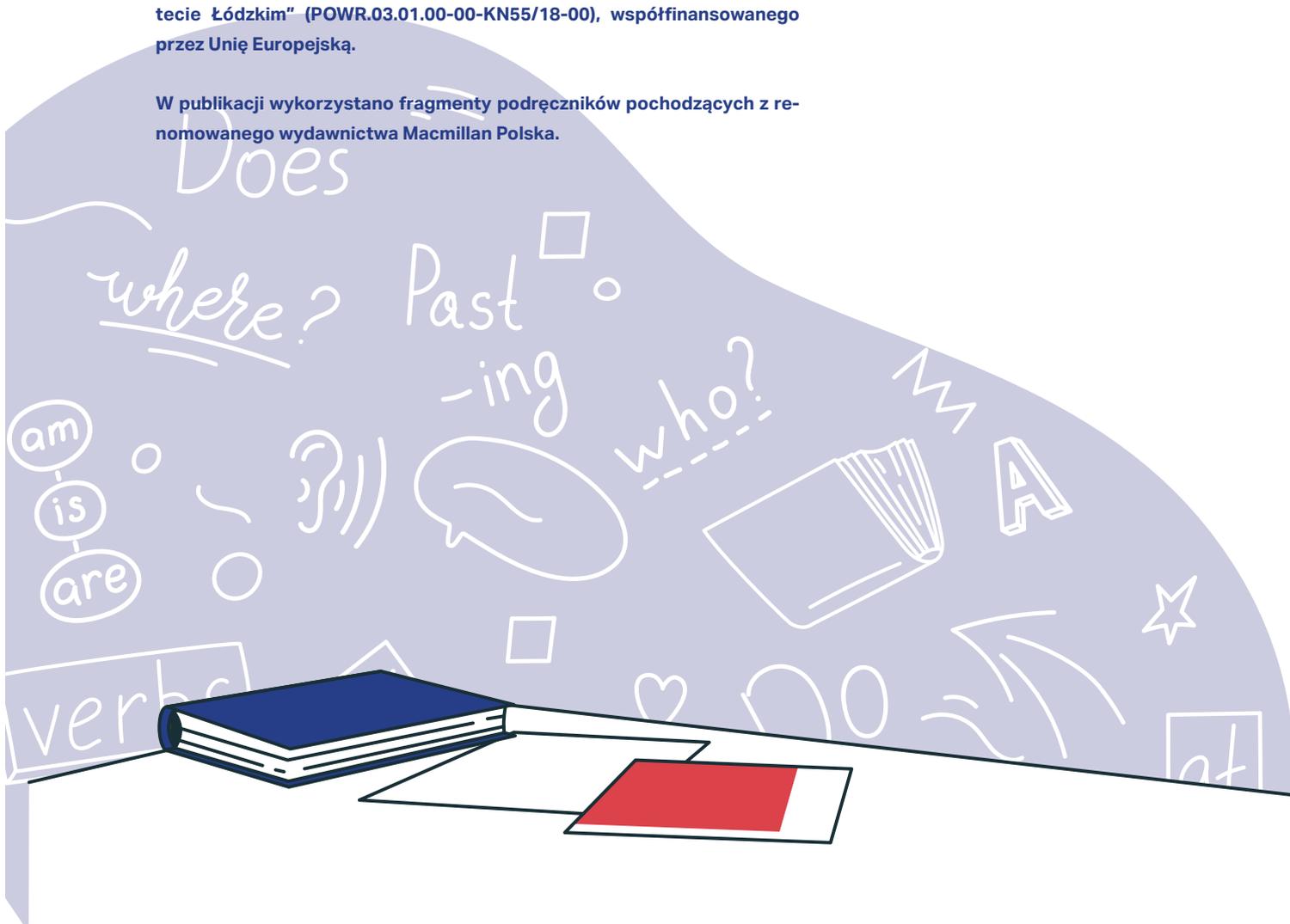
Weronika Szubko-Sitarek, dr

Adiunkt w Instytucie Anglistyki Uniwersytetu Łódzkiego. Wykładowca przedmiotów specjalności nauczycielskiej i pełnomocnik dziekana do spraw kształcenia nauczycieli na Wydziale Filologicznym. Absolwentka filologii angielskiej, trenerka dydaktyczna, egzaminatorka egzaminu ósmoklasisty.

Celem skryptów – kart pracy i przewodnika metodycznego – jest wspieranie wykładowców prowadzących kursy dla przyszłych nauczycieli języka angielskiego. Opracowanie zawiera więc zarówno zadania w formie kart pracy, umożliwiające praktyczne ćwiczenie różnych etapów procesu planowania, jak i szczegółowy poradnik, który dostarcza gotowych rozwiązań, inspirowane do twórczego podejścia oraz prezentuje modelowe odpowiedzi do zadań.

Skrypty zostały przygotowane w ramach projektu „Modelowe kształcenie przyszłych nauczycieli przedmiotów humanistycznych w Uniwersytecie Łódzkim” (POWR.03.01.00-00-KN55/18-00), współfinansowanego przez Unię Europejską.

W publikacji wykorzystano fragmenty podręczników pochodzących z renomowanego wydawnictwa Macmillan Polska.

Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Projekt „Modelowe kształcenie przyszłych nauczycieli przedmiotów humanistycznych w Uniwersytecie Łódzkim” Nr POWR.03.01.00-IP.08-00-PKN/18, na podstawie umowy POWR.03.01.00-00-KN55/18-00 z dnia 12.12.2018.

wydawnictwo.uni.lodz.pl
 ksiegarnia@uni.lodz.pl
 (42) 665 58 63

e-ISBN 978-83-8331-306-1